

Kalle ja tytär Riikka Kuhmon maisemissa 1980-luvulla.

Geologi Kalle Taipale *1948–2019*

Kaarlo Juhani Kustaa (Kalle) Taipale syntyi Kalajoella 5.6.1948. Hän kirjoitti ylioppilaaksi vuonna 1967 Kalajoen yhteiskoulusta, jonka jälkeen oli vuorossa geologian opinnot Oulun yliopistossa. Oulun aikana Kalle tapasi vaimonsa Raijan, heidät vihittiin juhannuksena 1971. Kalle suoritti filosofian kandidaatin tutkinnon vuonna 1976 osana Koillismaan kerrosintrusioiden tutkimusprojektia. Geologille tarpeellista kenttätökokemusta hän hankki kallioperäkartoitus- ja malminetsintätöissä kotimaassa Outokummun, Norjassa Sulfidmalm A/S:n ja Grönlandissa Kryolitselskabet A/S:n palveluksessa.

Oulun yliopiston geologian laitoksella toimineen Kuhmon malmiprojektin päägeologina Kalle toimi 1977–1981. Tämän KTM:n rahoittaman projektin tuloksena Kuhmon lius-

kejakson tulivuorisyntyyisten kivien malmipotentiaali tarkentui ja Taivaljärven hopeamalmi löytyi syksyllä 1980. Kalle sai tämän löydön johdosta yhtenä kolmesta löytäjästä valtion malmipalkkion vuonna 1983. Hän väitelti filosofian tohtoriksi Tipasjärven vihreäkiiviyöhykkeen geologiasta samana vuonna. Väitöstilaisuus oli välitön ja kansanomainen, professori Tauno Piirainen sanoi sen olleen paras väitöstilaisuus missä hän oli ollut.

Seuraavaksi oli vuorossa työskentely Geologian tutkimuskeskuksessa vuosina 1984–2003, ensin Kuopiossa ja sittemmin Espoossa GTK:n tietohallintojohtajana. Työ kohdistui pääosin geologisen tiedon ja kartta-aineistojen digitalisoinnin kehittämiseen. Espoosta mieli paloi kotiseudulle ja seurasi paluu Pohjanmaalle, asuinpaikkoina Oulu ja Nivala. Vuosina 2003–2012 Kalle toimi rakennuski-

vialaa palvelevan Pyhjärven KIVI-studion projektijohtajana.

Toimen miehelle eivät riittäneet pelkästään tavalliset geologin työt, töiden ohessa hän kirjoitti yhteensä kymmenen geologian alaan liittyvää kansantajuisia kirjaa, osan yhdessä kollegoiden kanssa. Aiheet kattoivat koko geologian kirjon mineraaleista tulivuoriin ja jääkausiin. Syntyipä siinä sivussa häneltä jokunen Jerry Cotton -lehtikin, tarinaa kuvitteellisesta FBI-agentista. Hän oli Geologiliiton, Vuorimiesyhdistyksen, Suomen tiedetoimittajat ry:n, Suomen tietokirjailijat ry:n ja Suomen Kaivosyrittäjät ry:n jäsen.

Kalle seurasi Taivaljärven hopeaesiintymän tutkimuksia löytövuodesta 1980 lähtien ja oli mukana vuosittaisilla tarkastusmatkoilla, joilla yövyttiin metsäkämpillä ja laavuilla. Tämä oli jatkumoa jo projektin tutkimusvaiheen aikaisille yöpymisille sorakuopilla, joihin oli helppo tehdä isokin nuotio turvallisesti. UPM:n ja Outokumpu Miningin ”Taivalhopea” -työyhteisliittymä lopetti esiintymän tutkimukset vuonna 1991. Viidentoista vuoden hiljaiselon jälkeen perustettiin vuonna 2006 Silver Resources Oy (nykyinen Sotkamo Silver) kehittämään esiintymää. Kalle oli yksi kolmesta perustajasta ja toimi alkuvaiheessa yhtiön hallituksen puheenjohtajana. Hän oli mukana kunniavieraana myös kaivoksen avajaisjuhlassa

27.3.2019 jossa hän sai Keskuskauppakamarin Rautaristin ansioistaan alueen kaivostoinnin kehittämisessä.

Kalle Taipale oli monipuolinen ja pidetty geologi, hänen osaamisalueensa oli harvinaisen laaja geologian eri osa-alueilla. Hän sai apulaisprofessorin pätevyyden ja toimi geologian ja mineralogian dosenttina Helsingin ja Oulun yliopistoissa 1980-luvulla. Kalle oli mutkaton, helposti lähestyttävä ja huumorintajuinen ihminen. Hänen huumorinsa oli konstapylkkäsmäistä, pohdiskelevaa, mikä on Taipaleen perheelle ominainen piirre.

Pohjanmaalle paluun jälkeen pääosa vuodesta vietettiin Pyhjärven rannalla sijaitsevalla kesäpaikalla, jonne myös perheen jälkikasvu löysi usein tiensä. Raija ja Kalle Taipaleen kolme lasta Riikka, Arttu ja Niilo saivat jo lapsena tartunnan ”kivioppiin” ja jatkavat isänsä jalanjäljissä kivisellä, mutta mielenkiintoisella geologian polulla. Kalle kuoli nopeasti edenneeseen sairauteen 31.12.2019 ja haudattiin

tammikuussa suvun ja läheisten läsnä ollessa. Kallea jäivät kaipaamaan vaimonsa Raijan ja geologilasten lisäksi neljä lastenlasta ja laaja sukulaisien ja ystävien joukko.

ILKKA TUOKKO

Kirjoittaja on Sotkamossa asuva geologi ja Kalle Taipaleen pitkäaikainen ystävä ja työkumppani.

Kalle Hopeakaivoksen avajaisissa 27.3.2019.